

Урожайність гороху за двома сортами змінюється в залежності від застосування різних комбінацій «мінеральне добриво + регулятор росту». Середні дані свідчать про те, що найбільшу врожайність забезпечив сорт 'Улюбленець' – 3,09 т/га та 'Юлій' – 3,13 т/га за обприскування сумішшю з мінерального добрива та регулятора росту «Біовіт + Регоплант». На другому місці – «Фрея-Аква + Регоплант», що забезпечило врожайність 'Улюбленець' – 3,02 т/га та 'Юлій' – 2,86 т/га. Не погані результати отриманні при використанні комбінації мінерального добрива та регулятора росту «Біовіт + Агростимулін», урожайність сортів становила 'Улюбленець' – 2,9 т/га та 'Юлій' – 2,77 т/га.

Найвищий показник продуктивності, стійкості до несприятливих погодних умов вирощування виявив сорт безлисточкового морфологічного типу 'Юлій' (вусатий). Саме він забезпечив найвищу врожайність зерна – 3,13 т/га при обробці у фазу бутонізації мінеральним добривом «Біовіт + Регоплант».

Спостереження за процесом формування врожайності зерна досліджуваних сортів гороху показало чітку її залежність від впливу застосування мінерального добрива та регуляторів росту.

УДК 633.527.2

Кочерга В. Я., науковий співробітник лабораторії технічних овочевих та кормових культур  
Устимівської дослідної станції рослинництва НААН  
E-mail: udsr@ukr.net

## **ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ СТОКОЛОСУ БЕЗОСТОГО В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ**

Стоколос безостий (*Bromopsis inermis* (Leyss.) Holub.) – вважається однією з кращих кормових культур серед багаторічних злакових трав. Строк використання його сягає від 4 до 6 років. Використовується як сінокісна і пасовищна рослина, на зелений корм, силос, сінаж, трав'яну муку.

Колекція стоколосу безостого Устимівської дослідної станції рослинництва Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва представлена 207 зразками. У вивченні з 2013 по 2015 рік перебувало 42 зразки.

Метою досліджень було вивчення зразків на здатність до формування високої і стабільної урожайності зеленої маси та насіння в умовах центральної частини Лівобережної України для подальшого їх використання у селекції.

Погодні умови, що склалися впродовж 2013–2015 років дали змогу об'єктивно оцінити вплив абіотичних факторів на рівень прояву господарсько-цінних ознак досліджуваних зразків сто-

колосу безостого. Встановлено, що найсприятливішим для росту, розвитку та оцінки господарсько-цінних ознак був 2015 рік (з оптимальною кількістю опадів у період вегетації – у травні 56,5 мм при багаторічному показнику 50,0 мм, у червні 123,5 мм при нормі 57,0 мм., та задовільним температурним режимом у травні місяці середньомісячна температура повітря становила 17,6 С° при багаторічному показнику – 15,9 С°, у червні – 21 С° при багаторічному значенні 19,5 С°). Найбільш не сприятливим – був 2013 рік. Проте слід відмітити, що навіть у несприятливі за погодними умовами роки зразки стоколосу безостого формували два укоси на зелену масу та сталий урожай насіння.

За результатами 3-х річного вивчення колекційних зразків за морфологічними та цінними господарськими ознаками (>116 % відносно стандарту сорту 'Полтавський 30') були виділені перспективні для практичного використання зразки за:

- високою урожайністю зеленої маси та сіна: 'Красень', 'Бакай', 'Марс', 'Радіомутант К1', 'Радіомутант К7', 'Радіомутант К5';
- високою урожайністю насіння: 'Славутич 8', 'Красень', 'Бакай', 'Марс К1', 'Радіомутант К7', 'Радіомутант К5';
- висотою рослин на 20-й день після скошування: 'Славутич 8'
- облистяністю: 'АК02';
- масою 1000 насінин: 'Славутич 8';
- стійкістю проти комплексу хвороб: 'Марс'.

Виділені зразки є цінним вихідним матеріалом за комплексом господарсько-цінних ознак. Вони можуть бути використані в селекційному процесі для створення нових перспективних сортів та популяцій. Також ці сорти можуть бути рекомендовані для використання у сільськогосподарському виробництві при формуванні кормових конвеєрів.